

ZARZĄDZENIE 1/2024
Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Harasiukach
z dnia 15 lutego 2024 r.
w sprawie

wprowadzenia Procedury postępowania w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową i zastosowania art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Harasiukach.

§ 1.

Wprowadza się:

- a) Procedurę postępowania w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową i zastosowania art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Harasiukach, stanowiącą **załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.**
- b) Wzór oświadczenia o powierzeniu dziecka, któremu zapewniono ochronę na podstawie art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej - w związku z zagrożeniem przemocą domową, stanowiący **załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.**
- c) Wzór zawiadomienia do Sądu Rejonowego składany przez pracownika socjalnego OPS w Harasiukach o podjęciu czynności w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, stanowiący **załącznik nr 3 do niniejszego Zarządzenia.**
- d) Wzór Protokołu z czynności podjętych w celu zapewnienia dziecku ochrony w związku z przemocą domową - na podstawie art. 12a Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, stanowiący **załącznik nr 4 do niniejszego Zarządzenia.**

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega publikacji na podmiotowej stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ośrodka Pomocy Społecznej w Harasiukach.

Załącznik nr 1
do Zarządzenia 1./2024
Kierownika Ośrodka Pomocy
Społecznej w Harasiukach
z dnia 15 lutego 2024 r.

Procedura

**postępowania w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka
w związku z przemocą domową i zastosowania art. 12a Ustawy
o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez pracowników
socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Harasiukach**

Luty 2024

Spis treści

I Ramy prawne	3
II Regulacje szczegółowe - współpraca służb	4
III Obowiązkowe działania po fakcie odebrania dziecka spod opieki rodziców lub opiekunów	6

I Ramy prawne

1. W myśl art. 12a ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej – zwanej dalej Ustawą (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606): *w razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726, 1855, 2339 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289), dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.*
2. Zgodnie z dalszymi ustępami art. 12a. Ustawy: *tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700 i 2140 oraz z 2023 r. poz. 403). Decyzję, o której mowa w ust. 1, pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Przepisy art. 598¹⁰, art. 598¹¹ § 3 i art. 598¹² § 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.*
3. *Decyzję, o której mowa w ust.1, podejmuje się w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa.*
4. *Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1, pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokonuje oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony, o której mowa w ust. 1, dziecku udziela się wsparcia psychologa.*
5. *Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej nie-zamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.*
6. *Do umieszczenia dziecka u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny stosuje się*

odpowiednio przepisy dotyczące umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

7. W artykule 12b Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy uregulowano z kolei instytucję składania zażalenia przez rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych, które przysługuje do sądu opiekuńczego na decyzję o zapewnieniu dziecku ochrony w trybie art. 12a.
8. W myśl art. 12c: *o prawie do złożenia zażalenia oraz o czynnościach podjętych na podstawie art. 12a, a także o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej pracownik socjalny dokonujący czynności, o których mowa w art. 12a, poucza rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Pouczenie to wręcza się na piśmie.*
9. Niniejsza Procedura uwzględnia zmiany prawne wprowadzone w życie w roku 2023 i 2024 na mocy:
 - a) Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535),
 - b) Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606).
10. Procedurę postępowania Policji w ramach czynności przewidzianych w art. 12a Ustawy reguluje Rozporządzenie MSWiA z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz. U. 2023, poz. 1807).

II Regulacje szczegółowe - współpraca służb

1. Pracownik socjalny OPS w Harasiukach w trakcie wykonywania swoich obowiązków służbowych jest obowiązany rozpoznać, czy występuje zagrożenie dla życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.
 - a) jeżeli pracownik socjalny w czasie wykonywania swoich obowiązków służbowych stwierdzi zagrożenie życia lub zdrowia dziecka, związane z występowaniem przemocy domowej - w jakiegokolwiek formie - zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej
 - b) **pod pojęciem przemocy domowej** należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
 - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
 - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
 - istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

- c) informacje o ww. zagrożeniu z powodu przemocy domowej mogą pochodzić również z innego źródła (np. od osób trzecich, od Policji).
 - d) w przypadku, gdy interwencja rozpoczęła się w godzinach pracy OPS pracownik socjalny jest zobowiązany do pozostania w dyspozycji pracodawcy i dokończenia procedury tak długo jak to będzie konieczne do zabezpieczenia zdrowia i życia dziecka/dzieci, których dotyczy interwencja.
2. Pracownik socjalny OPS w Harasiukach wykonuje czynności związane z zapewnieniem dziecku ochrony w trybie art. 12 a Ustawy, wyłącznie **w asyście**:
- a) przynajmniej jednego funkcjonariusza Komendy Powiatowej Policji w Nisku,
 - b) przedstawicieli służby zdrowia, tj. lekarza, ratownika medycznego lub pielęgniarki,
 - c) w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa, w szczególności, jeżeli wymaga tego indywidualna sytuacja dziecka.
3. **Udział funkcjonariusza Policji** w czynnościach określonych w niniejszym dokumencie Procedury odbywa się na pisemny wniosek Kierownika OPS w Harasiukach składany do właściwego ze względu na miejsce wykonywania czynności kierownika jednostki organizacyjnej Policji.
- Wniosek zawiera w szczególności:
- a) informację o czasie i miejscu wykonywania czynności;
 - b) imię i nazwisko oraz numer legitymacji służbowej pracownika socjalnego, który zapewnia dziecku ochronę;
 - c) adres jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
 - d) dane i informacje na temat dziecka, któremu ma zostać zapewniona ochrona;
 - e) imię, nazwisko, adres i informacje o:
 - innej niezamieszkującej wspólnie osobie najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
 - rodzinie zastępczej lub prowadzącym rodzinny dom dziecka – w przypadku konieczności umieszczenia małoletniego w rodzinnej formie pieczy zastępczej;
 - f) imię i nazwisko dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, oraz adres tej placówki lub ośrodka – w przypadku konieczności umieszczenia małoletniego w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej;
 - g) w razie potrzeby informacje na temat środka transportu, którym będzie przemieszczał się pracownik socjalny wraz z dzieckiem.
4. Jeżeli nie jest możliwe zachowanie formy pisemnej, funkcjonariusz Policji uczestniczy przy wykonywaniu czynności na podstawie ustnego wniosku pracownika socjalnego, składanego do właściwego ze względu na miejsce wykonywania czynności kierownika jednostki organizacyjnej Policji. W takim przypadku wniosek powinien zawierać informacje określone w ust. 3.
5. Pracownik socjalny OPS Harasiuki jest obowiązany powstrzymać się z podjęciem jakichkolwiek czynności do czasu przybycia na miejsce wezwanych przedstawicieli Policji i służby zdrowia.
6. Pracownik socjalny OPS w Harasiukach wspólnie z funkcjonariuszem Policji i przedstawicielem służby zdrowia podejmuje decyzję w sprawie zapewnienia dziecku ochrony w związku z zagrożeniem przemocą domową.
- Przed podjęciem decyzji pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką **dokonyuje oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka.**

Wzór ww. kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka służący stwierdzeniu zasadności zapewnienia dziecku ochrony, o której mowa w art. 12 ust. 1 określa Rozporządzenie wydane przez Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia i ministrem właściwym do spraw wewnętrznych – na podstawie art. 12a ust. 8 Ustawy.

7. Policja na wezwanie pracownika socjalnego udzieli mu pomocy w wykonywaniu czynności, w tym w szczególności ustala adres:
 - a) osoby najbliższej wspólnie niezamieszkującej, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, lub
 - b) rodziny zastępczej lub
 - c) rodzinnego domu dziecka lub
 - d) instytucjonalnej pieczy zastępczej.- w której umieszczone zostanie dziecko.
8. Policja na wezwanie pracownika socjalnego usunie z miejsca osoby, które utrudniają lub uniemożliwiają przeprowadzenie czynności.
9. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony w trybie art. 12 a Ustawy dziecku udziela się wsparcia psychologa.

III Obowiązkowe działania po fakcie odebrania dziecka spod opieki rodziców lub opiekunów

1. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje **zażalenie** do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a. O prawie do złożenia zażalenia oraz o czynnościach podjętych na podstawie art. 12a, a także o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej pracownik socjalny dokonujący czynności, o których mowa w art. 12a, poucza rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Pouczenie to wręcza się na piśmie.

Wzór pouczenia został określony w Rozporządzeniu MRiPS z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową (Dz. U. 2023 poz. 1159).

2. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego, który zapewnił dziecku ochronę, lub funkcjonariusza Policji. W takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego pod adresem:

Sąd Rejonowy w Nisku, III Wydział Rodzinny i Nieletnich,

pl. Wolności 14, 37-400 Nisko,

kierownik Wydziału: tel. 15 843-61-07, kom.: 600 883 276, e-mail: rodzinny@nisko.sr.gov.pl

3. Fakt powierzenia dziecka osobie lub instytucji określonej w dziale II ust. 6 lit. a) należy potwierdzić stosownym oświadczeniem na piśmie.

Wzór oświadczenia stanowi załącznik Nr 2 do Zarządzenia.

4. Pracownik socjalny OPS w Harasiukach powiadomi Sąd Rejonowy w Nisku III Wydział Rodzinny i Nieletnich nie później niż w ciągu 24 godz. o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wzór zawiadomienia stanowi załącznik nr 3 do Zarządzenia.

5. Uczestniczący w czynnościach funkcjonariusz Policji sporządza notatkę urzędową, którą przekazuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 24 godzin od zapewnienia dziecku ochrony, do sądu opiekuńczego oraz OPS w Harasiukach.
6. Pracownik socjalny OPS w Harasiukach sporządza protokół z czynności podjętych w sytuacji konieczności zapewnienia dziecku ochrony w razie stwierdzenia zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową

Wzór protokołu stanowi załącznik nr 4 do Zarządzenia.

7. Po rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w Nisku III Wydział Rodzinny i Nieletnich zatwierdza decyzję o odebraniu dziecka lub zarządza natychmiastowe zwolnienie pod opiekę rodziców/opiekunów.
8. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewniania dziecku ochrony Sąd zawiadamia o tym Kierownika OPS w Harasiukach.

Załącznik nr 2
Do Zarządzenia nr 1/2024
Kierownika OPS
w Harasiukach
z dnia 15 lutego 2024 r.

**Oświadczenie o powierzeniu dziecka, któremu zapewniono ochronę na podstawie art. 12a
Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- w związku z zagrożeniem przemocą domową**

.....
(miejscowość, data, godzina)

.....
(imię i nazwisko osoby, której powierzono dziecko)

.....
(adres)

.....
(nazwa placówki lub seria i nr dowodu osobistego)

Oświadczenie

Oświadczam, że w dniu o godzinie

Pracownik socjalny

(imię i nazwisko pracownika)

w asyście policjanta

(imię i nazwisko policjanta, stopień służbowy, jednostka Policji)

przekazał pod moją opiekę, do czasu wydania przez sąd opiekuńczy orzeczenia w sprawie,
małoletniej/ego:

1. ur.

2. ur.

3. ur.

4. ur.

.....
(podpis osoby odbierającej dziecko od pracownika socjalnego)

Załącznik nr 3
Do Zarządzenia nr 1/2024
Kierownika OPS
w Harasiukach
z dnia 15 lutego 2024 r.

**Zawiadomienie do Sądu Rejonowego
składane przez pracownika socjalnego OPS w Harasiukach
o podjęciu czynności w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej**

.....
(data, miejscowość)

**SĄD REJONOWY W NISKU
III WYDZIAŁ RODZINNY I NIELETNICH
PL. WOLNOŚCI 14,
37-400 NISKO**

.....
(imię i nazwisko pracownika socjalnego)

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Harasiukach
ul. Długa 11, 37-413 Harasiuki

.....
.....
.....
(imię, nazwisko i adres małoletniego/ małoletnich)

.....
.....
.....
(imię/ona, nazwisko/a rodziców/opiekunów małoletniego, adres)

Działając na podstawie art. 12a ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606); zawiadamiam o zapewnieniu ww. małoletniemu/małoletnim ochrony w trybie art. 12a ustawy w związku z zagrożeniem przemocą domową i umieszczeniu go u
zam.

W niniejszej sprawie zebrany materiał dowodowy dał podstawy do uznania zasadności zapewnienia małoletniemu/małoletnim ochrony w związku z zagrożeniem przemocą domową i umieszczenia go u

innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki/ w rodzinie zastępczej/ rodzinnym domu dziecka/ instytucjonalnej pieczy zastępczej* *(niewłaściwe skreślić)*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wobec powyższego uznano, że spełniły się przesłanki uzasadniające wdrożenie w opisanej sytuacji art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz zapewnienie dla małoletniego/małoletnich..... opisanej w tym przepisie ochrony.

W związku z powyższym zawiadamiam jak na wstępie.

.....

Podpis (pracownik socjalny)

PROTOKÓŁ
z czynności podjętych w celu zapewnienia dziecku ochrony w związku z przemocą domową
- na podstawie art. 12a Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606).

Dnia w związku z
.....
.....
.....
.....

(*)

W obecności:

- 1.....
- 2.....
- 3.....

Opis zaistniałej sytuacji:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Osoby obecne na miejscu zdarzenia:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

5.....

W związku ze stwierdzeniem zagrożenia życia lub zdrowia dziecka/dzieci w związku z przemocą domową:

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

(imiona, nazwiska, data ur. dziecka/dzieci)

pracownik socjalny zdecydował o zapewnieniu
ww. dziecku/dzieciom ochrony w związku z przemocą domową poprzez umieszczenie go/ich
w**:

.....
.....
.....

O zapewnieniu dziecku/dzieciom ochrony w trybie art. 12a Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w dniu został zawiadomiony pisemnie Sąd Rejonowy w Nisku III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Zgodnie z art. 12c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, rodzice/ opiekunowie prawni/opiekunowie faktyczni dziecka zostali pouczeni o prawie do złożenia zażalenia oraz o czynnościach podjętych na podstawie art. 12a, a także o możliwości uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej.

Potwierdzili/nie potwierdzili*** pouczenia otrzymanego w formie pisemnej.

.....
.....

.....
(podpis pracownika socjalnego)

* Rodzaj/forma zgłoszenia o zagrożeniu dziecka przemocą domową. Opis okoliczności towarzyszących.

** Imię, nazwisko, adres zamieszkania wspólnej osoby najbliższej / dane rodziny zastępczej/ dane rodzinnego domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, pod których opiekę powierzono dziecko/ dzieci.

*** Przyczyna niepotwierdzenia uzyskania pouczenia